

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 26. svibnja 2023.
(OR. en)

9855/23

Međuinstitucijski predmet:
2023/0173(NLE)

SOC 374
EMPL 252
ECOFIN 500
EDUC 201

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	24. svibnja 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 599 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o smjernicama za politike zapošljavanja država članica

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 599 final.

Priloženo: COM(2023) 599 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 24.5.2023.
COM(2023) 599 final

2023/0173 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o smjernicama za politike zapošljavanja država članica

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

U skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije države članice svoje ekonomske politike i promicanje zapošljavanja trebaju smatrati pitanjima od zajedničkog interesa te usklađuju svoje djelovanje u okviru Vijeća. Vijeće treba donositi smjernice za zapošljavanje (članak 148.) koje moraju biti u skladu s općim smjernicama ekonomskih politika (članak 121.).

Dok opće smjernice ekonomskih politika ostaju trajno važeće, smjernice za zapošljavanje moraju se sastavljati svake godine. Smjernice, kojima se podupire strategija Europa 2020., prvi su put zajedno donesene („integrirani paket”) 2010. i nisu se znatno mijenjale do 2014. Revidirane integrirane smjernice donesene su 2015. Godine 2018. smjernice za zapošljavanje usklađene su s načelima europskog stupa socijalnih prava koji su u studenome 2017. proglasili Europski parlament, Vijeće i Komisija u cilju provedbe reformi na nacionalnoj razini i pružanja smjernica za ponovnu uspostavu uzlazne konvergencije prema boljim radnim i životnim uvjetima u cijeloj Europi, te se 2019. nisu mijenjale. Usklađene su 2020. kako bi obuhvatile elemente povezane s posljedicama krize uzrokovane bolešću COVID-19, zelenu i digitalnu tranziciju i UN-ove ciljeve održivog razvoja. Prenešene su 2021. uz prilagodbu uvodnih izjava kako bi odražavale ishode sastanka na vrhu o socijalnim pitanjima u Portu i Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava. Smjernice su izmijenjene 2022. kako bi sadržaj bolje odražavao okruženje nakon pandemije bolesti COVID-19; uvršteni su elementi povezani sa socijalnom pravednošću zelene tranzicije, uvažene su novije političke inicijative i dodani elementi od posebne važnosti u kontekstu ruske invazije na Ukrajinu. One se ponovno prenose 2023., a uvodne izjave se prilagođavaju kako bi odražavale nove glavne ciljeve EU-a i nacionalne ciljeve u pogledu radnih mjesta, vještina i smanjenja siromaštva te najnovije inicijative.

Smjernice za zapošljavanje su zajedno s općim smjernicama ekonomskih politika predstavljene kao Odluka Vijeća o smjernicama za politike zapošljavanja država članica (II. dio integriranih smjernica) te služe kao osnova preporuka za pojedine zemlje u odgovarajućim područjima.

Revidirane su sljedeće „smjernice za zapošljavanje”:

Smjernica br. 5: povećanje potražnje za radnom snagom

Smjernica br. 6: poboljšanje ponude radne snage i pristupa zapošljavanju, cjeloživotno stjecanje vještina i kompetencija

Smjernica br. 7: poboljšanje funkcioniranja tržišta rada i djelotvornosti socijalnog dijaloga

Smjernica br. 8: promicanje jednakih mogućnosti za sve, poticanje socijalne uključenosti te suzbijanje siromaštva

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o smjernicama za politike zapošljavanja država članica

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 148. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje⁽³⁾,

budući da:

1. Države članice i Unija trebaju raditi na razvoju usklađene strategije zapošljavanja te, posebice, na promicanju kvalificirane, osposobljene i prilagodljive radne snage te tržišta rada koja su usmjerena na budućnost i koja se mogu prilagoditi gospodarskim promjenama u svrhu ostvarenja ciljeva pune zaposlenosti i društvenog napretka, uravnoteženog rasta, visoke razine zaštite te poboljšanja kvalitete okoliša utvrđenih u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Države članice trebaju promicanje zapošljavanja smatrati pitanjem od zajedničkog interesa te trebaju u Vijeću usklađivati svoje djelovanje u tom pogledu, uzimajući u obzir nacionalne prakse s obzirom na odgovornosti socijalnih partnera.
2. Unija treba suzbijati socijalnu isključenost i diskriminaciju, promicati socijalnu pravdu i zaštitu, ravnopravnost žena i muškaraca, međugeneracijsku solidarnost i zaštitu prava djeteta, kako je utvrđeno u članku 3. UEU-a. Pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti Unija treba uzeti u obzir zahtjeve povezane s promicanjem visoke razine zapošljavanja, jamčenjem dostatne socijalne zaštite, borbom protiv siromaštva i socijalne isključenosti te visokom razinom obrazovanja, osposobljavanja i zaštite zdravlja ljudi, kako je utvrđeno u članku 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
3. U skladu s UFEU-om Unija je razvila i provela instrumente za koordiniranje ekonomskih politika i politika zapošljavanja. U okviru tih instrumenata smjernice za politike zapošljavanja država članica („Smjernice”) navedene u Prilogu Odluci Vijeća (EU) 2022/2296⁽⁴⁾ zajedno s općim smjernicama ekonomskih politika država članica i

¹ Mišljenje od PM DATUM 2023. (još nije objavljeno u Službenom listu).

² Mišljenje od PM DATUM 2023. (još nije objavljeno u Službenom listu).

³ Mišljenje od PM DATUM 2023. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁴ Odluka Vijeća (EU) 2022/2296 od 21. studenoga 2022. o smjernicama za politike zapošljavanja država članica (SL L 304, 24.11.2022., str. 67.).

Unije navedenima u Preporuci Vijeća (EU) 2015/1184⁽⁵⁾ tvore integrirane smjernice. One trebaju usmjeravati provedbu politika u državama članicama i Uniji, odražavajući međuovisnost država članica. Skup koordiniranih europskih i nacionalnih politika i reformi koji iz toga proizlazi treba predstavljati primjerenu kombinaciju općih održivih ekonomskih politika, politika zapošljavanja i socijalnih politika, što bi trebalo pozitivno utjecati na tržišta rada i društvo općenito te učinkovito odgovoriti na srednjoročne i dugoročne izazove te posljedice kriza, kao što su pandemija bolesti COVID-19 i nedavna ruska ratna agresija na Ukrajinu, i sve veće troškove života.

4. Kako bi se poboljšao gospodarski i socijalni napredak, poduprla zelena i digitalna tranzicija, ojačala industrijska baza EU-a i ostvarila uključiva, konkurentna i otporna tržišta rada u Uniji, države članice trebale bi riješiti problem nedostatka radne snage i vještina te promicati kvalitetno obrazovanje, osposobljavanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje usmjereno na budućnost te cjeloživotno usavršavanje i prekvalifikaciju, kao i učinkovite aktivne politike tržišta rada i poboljšane mogućnosti za razvoj karijere jačanjem veza između obrazovnog sustava i tržišta rada te priznavanjem vještina, znanja i kompetencija stečenih neformalnim i informalnim učenjem.
5. Smjernice su u skladu s Paktom o stabilnosti i rastu, postojećim zakonodavstvom Unije i raznim inicijativama Unije, uključujući preporuke Vijeća od 14. lipnja 2021.⁽⁶⁾, 29. studenoga 2021.⁽⁷⁾, 5. travnja 2022.⁽⁸⁾, 16. lipnja 2022.⁽⁹⁾, 28. studenoga 2022.⁽¹⁰⁾, 8. prosinca 2022.⁽¹¹⁾ i 30. siječnja 2023.⁽¹²⁾, Preporuku Komisije od 4. ožujka 2021.⁽¹³⁾, Rezoluciju Vijeća od 26. veljače 2021.⁽¹⁴⁾, komunikacije Komisije naslovljene „Izgradnja gospodarstva za ljude: akcijski plan za socijalnu ekonomiju”⁽¹⁵⁾, „Akcijski plan za digitalno obrazovanje 2021.–2027.”⁽¹⁶⁾,

⁵ Preporuka Vijeća (EU) 2015/1184 od 14. srpnja 2015. o općim smjernicama ekonomskih politika država članica i Europske unije (SL L 192, 18.7.2015., str. 27.).

⁶ Preporuka Vijeća od 14. lipnja 2021. o uspostavi europskog jamstva za djecu (SL L 223, 22.6.2021., str. 14.).

⁷ Preporuka Vijeća od 29. studenoga 2021. o pristupima kombiniranog učenja za visokokvalitetno i uključivo osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje (SL C 504, 14.12.2021., str. 21.).

⁸ Preporuka Vijeća od 5. travnja 2022. o jačanju veza radi djelotvorne europske suradnje u području visokog obrazovanja (SL C 160, 13.4.2022., str. 1).

⁹ Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o europskom pristupu mikrokvalifikacijama za cjeloživotno učenje i zapošljivost (SL C 243, 27.6.2022., str. 10.), Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o individualnim računima za učenje (SL C 243, 27.6.2022., str. 26.), Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti (SL C 243, 27.6.2022., str. 35.) i Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj (SL C 243, 27.6.2022., str. 1).

¹⁰ Preporuka Vijeća od 28. studenoga 2022. o inicijativi „Putevi do školskog uspjeha” i zamjeni Preporuke Vijeća od 28. lipnja 2011. o politikama za smanjenje ranog napuštanja školovanja (SL C 469, 9.12.2022., str. 1.).

¹¹ Preporuka Vijeća od 8. prosinca 2022. o pristupu cjenovno pristupačnoj visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi (SL C 476, 15.12.2022., str. 1.) i Preporuka Vijeća od 8. prosinca 2022. o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju: ciljevi iz Barcelone za 2030. (SL C 484, 20.12.2022., str. 1.).

¹² Preporuka Vijeća od 30. siječnja 2023. o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje (SL C 41, 3.2.2023., str. 1.).

¹³ Preporuka Komisije (EU) 2021/402 od 4. ožujka 2021. o učinkovitoj aktivnoj potpori zapošljavanju nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (EASE) (SL L 80, 8.3.2021., str. 1.).

¹⁴ Rezolucija Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021.–2030.) (SL C 66, 26.2.2021., str. 1.).

¹⁵ COM(2021) 778 final.

¹⁶ COM(2020) 624 final.

„Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.–2030.”⁽¹⁷⁾, „Paket mjera za zapošljavanje osoba s invaliditetom”⁽¹⁸⁾, „Europska strategija za skrb”⁽¹⁹⁾, „Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija”⁽²⁰⁾, „Jačanje socijalnog dijaloga u Europskoj uniji”⁽²¹⁾, „Bolja procjena distribucijskog učinka politika država članica”⁽²²⁾, Odluku (EU) 2021/2316 Europskog parlamenta i Vijeća⁽²³⁾, direktive Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022.⁽²⁴⁾, od 23. studenoga 2022.⁽²⁵⁾ i iz svibnja 2023.⁽²⁶⁾, Odluku Europskog parlamenta i Vijeća o Europskoj godini vještina 2023.⁽²⁷⁾, Komunikaciju Komisije i prijedlog preporuke Vijeća o okvirnim uvjetima socijalne ekonomije⁽²⁸⁾ i prijedloge Komisije o preispitivanju gospodarskog upravljanja od 26. travnja 2023.

6. U okviru europskog semestra različiti se instrumenti kombiniraju unutar sveobuhvatnog okvira za integriranu multilateralnu koordinaciju i nadzor ekonomskih politika i politika zapošljavanja u Uniji. Nastojeći ostvariti okolišnu održivost, produktivnost, pravednost i makroekonomsku stabilnost, europski semestar obuhvaća načela europskog stupa socijalnih prava i njegova sredstva za nadzor – pregleda socijalnih pokazatelja – te se njime predviđa čvrsta suradnja sa socijalnim partnerima, civilnim društvom i drugim dionicima. Njime se podupire ostvarivanje ciljeva održivog razvoja. Ekonomske politike i politike zapošljavanja Unije i država članica trebale bi biti usko povezane s pravednom tranzicijom Europe prema klimatski neutralnom, okolišno održivom i digitalnom gospodarstvu te bi njima trebalo poboljšati konkurentnost, osigurati primjerene radne uvjete, poticati inovacije, promicati socijalnu pravdu, jednake mogućnosti i uzlaznu socioekonomsku konvergenciju te suzbijati nejednakosti i regionalne razlike.
7. Klimatske promjene i drugi izazovi povezani s okolišem, potreba za osiguravanjem pravedne zelene tranzicije, daljnji pomak prema energetske neovisnosti, veća konkurentnost industrija s nultom neto stopom emisija i potreba za osiguravanjem otvorene strateške autonomije Europe, kao i digitalizacija, umjetna inteligencija, povećanje učestalosti rada na daljinu, ekonomija platformi i demografske promjene korjenito preobražavaju europska gospodarstva i društva. Unija i njezine države članice trebaju surađivati kako bi djelotvorno i proaktivno pristupile tim strukturnim kretanjima i, prema potrebi, prilagodile postojeće sustave i povezane politike, imajući u vidu blisku međuovisnost gospodarstava i tržišta rada država članica. Za to je

¹⁷ COM(2021) 101 final.

¹⁸ [Paket mjera za zapošljavanje osoba s invaliditetom namijenjen poboljšanju rezultata osoba s invaliditetom na tržištu rada – Zapošljavanje, socijalna pitanja i uključenost – Europska komisija \(europa.eu\)](#)

¹⁹ COM(2022) 440 final.

²⁰ COM(2023) 62 final.

²¹ COM(2023) 38 i 40 final.

²² COM(2022) 494 final.

²³ Odluka (EU) 2021/2316 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. prosinca 2021 o Europskoj godini mladih (2022.) (SL L 462, 28.12.2021., str. 1.).

²⁴ Direktiva (EU) 2022/2041 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o primjerenim minimalnim plaćama u Europskoj uniji (SL L 275, 25.10.2022., str. 33.).

²⁵ Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća (EU) 2022/2381 od 23. studenoga 2022. o poboljšanju rodne ravnoteže među direktorima uvrštenih trgovačkih društava i o povezanim mjerama (SL L 315, 7.12.2022., str. 44.).

²⁶ Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća [(EU) 2023/..... od ...] o jačanju primjene načela jednakih plaća za jednak rad ili rad jednake vrijednosti.

²⁷ Odluka (EU) 2023/936 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023 o Europskoj godini vještina (SL L 125, 11.5.2023., str. 1.).

²⁸ ...

potrebno koordinirano, ambiciozno i učinkovito djelovanje u okviru politika na razini Unije i na nacionalnoj razini, uz priznavanje uloge socijalnih partnera, u skladu s UFEU-om i odredbama Unije o gospodarskom upravljanju te uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava. Takvim bi djelovanjem u okviru politika trebalo obuhvatiti poticanje održivog ulaganja, ponovno zalaganje za adekvatno tempirane strukturne reforme koje pozitivno utječu na održiv i uključiv gospodarski rast, otvaranje kvalitetnih radnih mjesta, produktivnost, primjerene radne uvjete, socijalnu i teritorijalnu koheziju, uzlaznu socioekonomsku konvergenciju, otpornost i provedbu fiskalne odgovornosti. Kako je izneseno u Preporuci Vijeća od 16. lipnja 2022. o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj, sustavnom integracijom dimenzije obrazovanja i osposobljavanja u druge politike povezane sa zelenom tranzicijom i održivim razvojem dugoročno gledano može se doprinijeti provedbi tih politika. Potporu bi trebalo pružiti iz postojećih programa financiranja Unije, a posebno iz Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁹⁾ i fondova kohezijske politike, uključujući Europski socijalni fond plus uspostavljen Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća⁽³⁰⁾ i Europski fond za regionalni razvoj uređen Uredbom (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća⁽³¹⁾, te iz Fonda za pravednu tranziciju uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća⁽³²⁾. Djelovanjem u okviru politika trebalo bi kombinirati mjere koje se odnose na ponudu i potražnju te pritom voditi računa o njihovom utjecaju na gospodarstvo, okoliš, zapošljavanje i društvo.

8. U europskom stupu socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili u studenome 2017.⁽³³⁾, utvrđeno je dvadeset načela i prava za potporu pravednim tržištima rada i sustavima socijalne skrbi koji dobro funkcioniraju, strukturiranih u tri kategorije: jednake mogućnosti i pristup tržištu rada, pravedni radni uvjeti te socijalna zaštita i uključenost. Ta načela i prava temelj su strateškog usmjerenja Unije i njima se osigurava da tranzicija prema klimatskoj neutralnosti i održivosti okoliša, digitalizacija i demografske promjene budu društveno poštene i pravedne te da se njima očuva teritorijalna kohezija. Europski stup socijalnih prava, s pratećim pregledom socijalnih pokazatelja, predstavlja referentni okvir za praćenje uspješnosti država članica u području zapošljavanja i socijalnih pitanja, za poticanje reformi i ulaganja na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini i za postizanje ravnoteže između „socijalnog” i „tržišnog” u današnjem modernom gospodarstvu, među ostalim promicanjem socijalne ekonomije. Komisija je 4. ožujka 2021. predstavila Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava („Akcijski plan”), uključujući ambiciozne, no ipak realistične glavne i dodatne sporedne ciljeve za 2030. u području zapošljavanja, vještina i smanjenja siromaštva te revidirani pregled socijalnih pokazatelja.
9. Na sastanku na vrhu o socijalnim pitanjima u Portu 8. svibnja 2021. šefovi država ili vlada zaključili su da će provedba europskog stupa socijalnih prava ojačati napredak

²⁹ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

³⁰ Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013 ([SL L 231, 30.6.2021., str. 21.](#)).

³¹ Uredba (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu (SL L 231, 30.6.2021., str. 60.).

³² Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (SL L 231, 30.6.2021., str. 1.).

³³ Međuinstitucijski proglas o europskom stupu socijalnih prava (SL C 428, 13.12.2017., str. 10.).

Unije prema digitalnoj, zelenoj i pravednoj tranziciji i doprinijeti uzlaznoj socijalnoj i gospodarskoj konvergenciji te suočavanju s demografskim izazovima. Naglasili su da su socijalna dimenzija, socijalni dijalog i aktivna uključenost socijalnih partnera u središtu visoko konkurentnog socijalnog tržišnoga gospodarstva te su pozdravili nove glavne ciljeve Unije. Potvrdili su svoju odlučnost da, kako je utvrđeno Strateškim programom Europskog vijeća za razdoblje 2019.–2024., nastave s jačanjem provedbe europskog stupa socijalnih prava na razini Unije i na nacionalnoj razini, uzimajući u obzir odgovarajuće nadležnosti te načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Naposljetku, naglasili su važnost pomnog praćenja, među ostalim na najvišoj razini, napretka postignutog u provedbi europskog stupa socijalnih prava i glavnih ciljeva Unije za 2030.

10. Ti novi glavni ciljevi EU-a za 2030. u pogledu zapošljavanja (najmanje 78 % stanovništva u dobi od 20 do 64 godine trebalo bi biti zaposleno), vještina (najmanje 60 % svih odraslih osoba trebalo bi svake godine sudjelovati u nekom obliku osposobljavanja) i smanjenja siromaštva (barem 15 milijuna ljudi izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti manje, uključujući pet milijuna djece), koje su europski čelnici pozdravili u Portu i na sastanku Europskog vijeća održanom u lipnju 2021., zajedno s pregledom socijalnih pokazatelja, pomoći će u praćenju napretka provedbe načelâ europskog stupa socijalnih prava kao dijela okvira za koordinaciju politika u kontekstu europskog semestra. Osim toga, Socijalnom obvezom iz Porta države članice pozvane su da postave ambiciozne nacionalne ciljeve koji bi, uzimajući u obzir početni položaj svake zemlje, trebali predstavljati odgovarajući doprinos postizanju glavnih ciljeva Unije za 2030. Od rujna 2021. do lipnja 2022. države članice iznijele su svoje nacionalne ciljeve na poziv Komisije. Na sastanku Vijeća EPSCO održanom u lipnju 2022. ministri i ministrice naglasili su važnost pomnog praćenja napretka postignutog u provedbi europskog stupa socijalnih prava i glavnih ciljeva EU-a za 2030. U skladu s tim nacionalni ciljevi sada su uvršteni u Zajedničko izvješće o zapošljavanju za 2023., a dodatno će ih se integrirati i u alate za praćenje semestra. Osim toga, savjetodavna tijela Vijeća EPSCO pripremila su za raspravu o europskom semestru na sastanku Vijeća EPSCO u lipnju finalizirane ključne poruke o mogućem okviru za pospješivanje procjene i praćenja faktora koji predstavljaju rizik za uzlaznu socijalnu konvergenciju u Uniji.
11. Nakon ruske invazije na Ukrajinu Europsko vijeće u svojim je zaključcima od 24. veljače 2022. osudilo postupke Rusije kojima se nastoji ugroziti europska i globalna sigurnost i stabilnost te izrazilo solidarnost s ukrajinskim narodom, naglašavajući kršenje međunarodnog prava i načela Povelje Ujedinjenih naroda. U trenutačnom kontekstu privremenom zaštitom, kako je odobrena Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2022/382⁽³⁴⁾ kojom se aktivira Direktiva 2001/55/EZ, u europskim zemljama pruža se brza i učinkovita pomoć raseljenim osobama koje bježe od rata u Ukrajini te im se na razini Unije daju minimalna prava koja nude odgovarajuću razinu zaštite. Sudjelovanjem na europskim tržištima rada osobe raseljene iz Ukrajine mogu doprinijeti jačanju gospodarstva Unije i pomoći svojoj zemlji i sunarodnjacima koji su ostali ondje. Stečeno iskustvo i vještine u budućnosti mogu pridonijeti ponovnoj izgradnji Ukrajine. Za djecu i adolescente bez pratnje privremena zaštita daje pravo na zakonsko skrbništvo i pristup odgoju i obrazovanju. Države članice trebale bi uključiti socijalne partnere u osmišljavanje, provedbu i

³⁴ Provedbena odluka Vijeća (EU) 2022/382 od 4. ožujka 2022. o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite (SL L 71, 4.3.2022., str. 1.).

evaluaciju mjera politike kojima je cilj suočavanje s izazovima u pogledu zapošljavanja i vještina koji proizlaze iz agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, što uključuje i priznavanje kvalifikacija. Socijalni partneri imaju ključnu ulogu u ublažavanju posljedica rata u pogledu očuvanja radnih mjesta i proizvodnje.

12. Reforme tržišta rada, uključujući nacionalne mehanizme za određivanje plaća, trebale bi poštovati nacionalne prakse socijalnog dijaloga i autonomiju socijalnih partnera kako bi se osigurale pravedne plaće koje omogućuju pristojan životni standard, održiv rast i uzlaznu socioekonomsku konvergenciju. Trebale bi omogućiti široko razmatranje socioekonomskih čimbenika, uključujući poboljšanja u pogledu održivosti, konkurentnosti, inovacija, otvaranja kvalitetnih radnih mjesta, radnih uvjeta, siromaštva unatoč zaposlenju, obrazovanja, osposobljavanja i vještina, javnog zdravlja, socijalne zaštite i uključenosti te stvarnih prihoda. U tom pogledu, Mehanizmom za oporavak i otpornost te drugim fondovima Unije države članice podupiru se u provedbi reformi i ulaganja koji su u skladu s prioritetima Unije, čime europska gospodarstva i društva postaju održivija, otpornija i bolje pripremljena za zelenu i digitalnu tranziciju u promjenjivoj klimi koja je uslijedila nakon pandemije bolesti COVID-19. Ratna agresija Rusije na Ukrajinu dodatno je pogoršala postojeće socioekonomske izazove. Države članice i Unija trebale bi nastaviti osiguravati ublažavanje socijalnih posljedica, posljedica u pogledu zapošljavanja i gospodarskih posljedica te da tranzicije budu socijalno pravedne i poštene, među ostalim i zato što će veća otvorena strateška autonomija i ubrzana zelena tranzicija doprinijeti smanjenju ovisnosti o uvozu energije i drugih strateških proizvoda i tehnologija, posebno iz Rusije. Neophodno je jačati otpornost i graditi uključivije i povezanije društvo u kojem su građani zaštićeni i znaju predviđati promjene i uspješno se nositi s njima te u kojem mogu aktivno sudjelovati u društvenom i gospodarskom životu.

Kako je među ostalim istaknuto u Preporuci Komisije (EU) 2021/402 i u Preporuci Vijeća od 16. lipnja 2022. o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti, kao potpora promjenama na tržištu rada te u kontekstu zelene i digitalne transformacije potreban je koherentan skup aktivnih politika tržišta rada koji uključuje privremene i ciljane poticaje za zapošljavanje i promjenu radnog mjesta, politike povezane s vještinama, uključujući stjecanje vještina potrebnih za zelenu tranziciju i održivi razvoj, te usmjerene, djelotvorne i prilagodljive službe za zapošljavanje. Potrebno je zajamčiti pristojne radne uvjete, uključujući zdravlje i sigurnost na radu, te fizičko i mentalno zdravlje radnika.

13. Trebalo bi se boriti protiv svih oblika diskriminacije, osigurati rodnu ravnopravnost i podržati zapošljavanje mladih. Trebalo bi osigurati jednak pristup i mogućnosti za sve te smanjiti siromaštvo i socijalnu isključenost, osobito djece, osoba s invaliditetom i pripadnika romske zajednice, posebno osiguravanjem djelotvornog funkcioniranja tržišta rada i odgovarajućih i uključivih sustava socijalne zaštite, kako je navedeno u Preporuci Vijeća od 8. studenoga 2019. i Preporuci Vijeća od 30. siječnja 2023. o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje⁽³⁵⁾, te uklanjanjem prepreka uključivom obrazovanju, osposobljavanju, cjeloživotnom učenju i sudjelovanju na tržištu rada koji su usmjereni na budućnost, među ostalim ulaganjem u rani i predškolski odgoj i obrazovanje, u skladu s europskim jamstvom za djecu i Preporukom Vijeća o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, odnosno ciljevima iz Barcelone za 2030., te u digitalne i zelene vještine, u skladu s Akcijskim planom za digitalno obrazovanje i Preporukom Vijeća o učenju za zelenu tranziciju i održivi

³⁵ Preporuka Vijeća od 30. siječnja 2023. o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje (SL C 41, 3.2.2023., str. 1.).

razvoj, kao i Preporukom Vijeća o putevima do školskog uspjeha. Pravodoban i jednak pristup cjenovno pristupačnoj visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi, u skladu s Preporukom Vijeća o pristupu cjenovno pristupačnoj visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi, i zdravstvenim uslugama, uključujući prevenciju i promicanje zdravstvene skrbi, posebno je relevantan, među ostalim s obzirom na potencijalne buduće zdravstvene rizike i u kontekstu društva koja stare. Trebalo bi dodatno raditi na ostvarivanju potencijala osoba s invaliditetom da doprinesu gospodarskom rastu i društvenom razvoju, u skladu sa Strategijom o pravima osoba s invaliditetom⁽³⁶⁾, u kojoj su države članice pozvane da utvrde ciljeve za osobe s invaliditetom u pogledu zapošljavanja i obrazovanja odraslih. Nove tehnologije i radna mjesta koja se neprestano mijenjaju i razvijaju u cijeloj Uniji omogućavaju fleksibilniju organizaciju rada te bolju produktivnost i ravnotežu između poslovnog i privatnog života, istodobno doprinoseći ispunjavanju zelenih obveza EU-a. Donose i nove izazove na tržišta rada, što utječe na radne uvjete, zdravlje i sigurnost na radu te pristup socijalnoj zaštiti. Države članice trebale bi osigurati da novi oblici organizacije rada doprinesu stvaranju kvalitetnih i zdravih radnih okruženja, uz zadržavanje postojećih radničkih i socijalnih prava te jačanje europskog socijalnog modela.

14. Integrirane smjernice trebale bi poslužiti kao osnova za preporuke za pojedine zemlje koje Vijeće može uputiti državama članicama. Države članice trebaju u potpunosti iskoristiti sredstva u okviru inicijative REACT-EU uspostavljene Uredbom (EU) 2020/2221 Europskog parlamenta i Vijeća⁽³⁷⁾, kojom se jačaju fondovi kohezijske politike za razdoblje 2014.–2020. i Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD) do 2023. Zbog trenutačne krize u Ukrajini Uredba (EU) 2020/2221 dodatno je dopunjena Uredbom (EU) 2022/562 Europskog parlamenta i Vijeća⁽³⁸⁾ kao i dodatnom izmjenom Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća⁽³⁹⁾ u pogledu povećanog prefinansiranja za inicijativu REACT-EU te novim jediničnim troškom kako bi se ubrzala integracija osoba koje iz Ukrajine dolaze u Uniju, kako je predviđeno u Uredbi (EU) 2022/613 Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁴⁰⁾.

Osim toga, za programsko razdoblje 2021.–2027. države članice trebale bi u potpunosti iskoristiti Europski socijalni fond plus, Europski fond za regionalni razvoj, Mehanizam za oporavak i otpornost i druge fondove Unije, uključujući Fond za pravednu tranziciju i fond InvestEU uspostavljen Uredbom (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁴¹⁾, radi poticanja kvalitetnog zapošljavanja i socijalnih ulaganja,

³⁶ COM(2021) 101 final.

³⁷ Uredba (EU) 2020/2221 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. prosinca 2020. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1303/2013 u pogledu dodatnih sredstava i provedbenih mehanizama radi pružanja pomoći u sanaciji krize u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 i njezinih socijalnih posljedica te u pripremi zelenog, digitalnog i otpornog oporavka gospodarstva (REACT-EU) (SL L 437, 28.12.2020., str. 30.).

³⁸ Uredba (EU) 2022/562 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. travnja 2022. o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 223/2014 u pogledu djelovanja kohezijske politike za izbjeglice u Europi (CARE) (SL L 109, 8.4.2022., str. 1.).

³⁹ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

⁴⁰ Uredba (EU) 2022/613 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. travnja 2022. o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 223/2014 u pogledu povećanog prefinansiranja iz sredstava inicijative REACT-EU i uvođenja jediničnog troška (SL L 115, 13.4.2022., str. 38.).

⁴¹ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30.).

borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, suzbijanja diskriminacije, osiguravanja pristupačnosti i uključenosti i promicanja prilika za usavršavanje i prekvalifikaciju radne snage, cjeloživotnog učenja i visokokvalitetnog obrazovanja i osposobljavanja za sve, uključujući digitalnu pismenost i vještine, u cilju stjecanja znanja i kvalifikacija potrebnih za digitalno i zeleno gospodarstvo. Države članice trebaju u potpunosti iskoristiti i Europski fond za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom, uspostavljen Uredbom (EU) 2021/691 Europskog parlamenta i Vijeća⁴², radi pružanja potpore radnicima koji su postali suvišni zbog velikih restrukturiranja, kao što je pandemija bolesti COVID-19, socioekonomskih preobrazbi koje su rezultat globalnijih trendova te tehnoloških i okolišnih promjena. Iako su integrirane smjernice upućene državama članicama i Uniji, trebalo bi ih provoditi u partnerstvu sa svim nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima, u bliskoj suradnji s parlamentima, kao i sa socijalnim partnerima te predstavnicima civilnoga društva.

15. Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu trebaju pratiti kako se odgovarajuće politike provode s obzirom na smjernice za politike zapošljavanja, u skladu sa svojim ovlastima na temelju Ugovora. Ti odbori i druga pripremna tijela Vijeća koja su uključena u koordiniranje ekonomskih i socijalnih politika trebaju blisko surađivati. Trebalo bi održavati dijalog o politikama između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, posebice u pogledu smjernica za politike zapošljavanja država članica.

16. Provedeno je savjetovanje s Odborom za socijalnu zaštitu,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Smjernice za politike zapošljavanja država članica, kako su utvrđene u Prilogu Odluci Vijeća (EU) 2022/2296, ostaju nepromijenjene u 2023. te ih države članice uzimaju u obzir u svojim politikama zapošljavanja i programima reformi.

⁴² Uredba (EU) 2021/691 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1309/2013. (SL L 153, 3.5.2021., str. 48.).

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*